SPANDAN CAREER INSTITUTE

THE WAY OF SUCCESS…

B

प्रश्नपुस्तिका क्र.

BOOKLET No. **SP2021**

Total Que. : 150
Marks : 150
Time :150 min

Mob. No. 9923262977

Date :11/11/2021

TET सराव परिक्षा - 2021

पेपर क्र. (२)

सूचना

१. <u>सदर प्रश्नपुस्तिकेत १५० अनिवार्य</u> प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरूवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका पर्यवेक्षकाकडून लगेच बदलू

२. आपला परीक्षा–क्रमांक हया चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

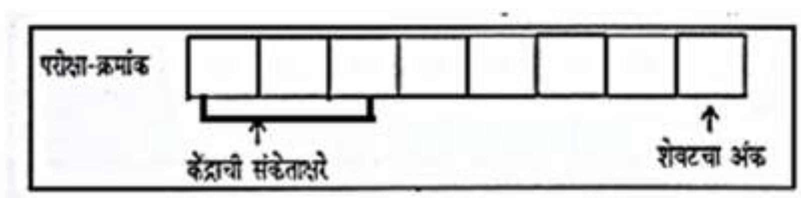

३. वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

४. अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला ४ पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना १,२,३ आणि ४ असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवर सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करतांना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी.

५. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. अशा प्रकारे प्रश्न सोडविणे सोयीस्कर आहे; पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नाकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

६. उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

७. प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. .''

Note : Test Series Paper Online available

Visit us

www.spandancareers.org

बालमानसशास्त्र व अध्यापनशास्त्र

१. किशोरावस्था ....आहे.
१) १ महिना ते २ वर्षे २) ३० दिवसांपर्यंत ३) २ ते ६ वर्षे ४) ६ ते १२ वर्ष

२. शिक्षण अधिक प्रभावी होऊ शकते जर.................................
१) विद्यार्थ्यांना स्वत:कार्य करणे व त्यावर नियंत्रण करण्याची स्वायतत्ता दिली गेली तर
२) विद्यार्थ्यांचे अध्ययन हे शिक्षकाद्वारे निर्देशीत व नियंत्रीत केले जात असेल तर
३) तथ्यांच्या व्याख्या करण्यामध्ये शिक्षकांची भूमिका केंद्रस्थानी असेल तर
४) शिक्षक अध्ययनासाठी निर्देश देत असतील तर

३. विद्यार्थ्यांना दिलेल्या सल्ल्याची सर्वात अधिक उपयोगिता ही आहे की
१) त्यामुळे त्यांचे ज्ञानात वृध्दी होते. २) त्यांच्या कौशल्यात वाढ होते.
३) त्यांचा आत्मविश्वास वाढतो. ४) ते व्यवहारकुशल बनतात.

४. मौखीक मार्गदर्शन हे .... कमी प्रभावी असते.
१) संकल्पना शिकवितांना २) कौशल्य शिकवितांना
३) तथ्यांचे शिक्षण देताना ४) वरीलपैकी कोणतेही नाही

५. शिक्षणाचा सत्तावादी स्तर हा .... आहे.
१) शिक्षक केंद्रित २) विद्यार्थी केंद्रित ३) मुख्याध्यापक केंद्रित ४) अनुभव केंद्रित

६. मानवीय मूल्ये नैसर्गिकदृष्टया सार्वत्रिक आहेत, त्यांचा विकास म्हणजे..................
१) मतारोपण २) अंगीकरण ३) अनुकरण ४) अभिव्यक्ती

७. विद्यार्थ्यांच्या अनपेक्षीत व्यवहारामध्ये बदल करण्याची सर्वात प्रभावी पध्दत कोणती?
१) विद्यार्थ्यांना शिक्षा करणे.
२) पालकांच्या लक्षात आणून देणे
३) अनपेक्षीत व्यवहारांची कारणे शोधून त्याच्या उपचाराचे प्रबंधन करावे.
४) त्यांच्याकडे दुर्लभ करणे.

८. असा स्तर ज्यामध्ये मुलं एखाद्या घटना किंवा वस्तूबाबत तार्कीकदृष्टया विचार करणे सुरु करते त्याला......... म्हणतात.
१) संवेदनकारक अवस्था २) औपचारिक क्रियात्मक अवस्था
३) पूर्वक्रियात्मक अवस्था ४) मूर्तक्रियात्मक अवस्था

९. वर्गात विद्यार्थ्यांची रुची कायम ठेवण्यासाठी शिक्षकाने .... उचित असेत.
१) फलकलेखन २) चर्चा करणे ३) गोष्टी सांगणे ४) प्रश्न विचारणे

१०. तुम्ही एका अतिसक्रीय मुलाला योग्य दिशा कशी दाखववाल ?
१) त्याला पहिल्या रांगेत बसवाल व त्यावर कडक नियंत्रण ठेवाल.
२) त्याची वर्गातील एका कोपऱ्याची जागा निश्चित करुन त्याला बसण्यास सांगाल.
३) त्याला फळा स्वच्छ करण्यासारखे काम द्याल.
४) यापैकी कोणतेही नाही.

११. खेळण्यांशी 'खेळण्याचे वय' .... संदर्भीत करते.
१) पूर्व बाल्यावस्था २) उत्तर बाल्यावस्था ३) शिशू अवस्था ४) वरील सर्व

१२. सातत्यपूर्ण उद्दिपणामुळे व्यवहारात होणाऱ्या अस्थायी परिवर्तनाला .... म्हणतात.
१) अंगवळणी पडणे २) अध्ययन ३) अस्थायी अध्ययन ४) अभिप्रेरण

१३. विद्यार्थ्यांचे मानसिक स्वास्थ उत्तम बनविण्यासाठी खालीलपैकी कोणती पध्दती अधिक महत्वपूर्ण आहे ?
१) सहशैक्षणिक क्रियांची तरतूद २) अभिव्यक्तीची स्वातंत्र्यता
३) आवडीतील भिन्नता ४) शिक्षकांची भूमिका व शाळेतील वातावरण

www.spandancareers.org

१४. खालीलपैकी कोणते विधान विकासाच्या बाबतीत खरे नाही?
१) विकास ही आंतर क्रियेचा परिणाम आहे.
२) विकास ही एका व्यवस्थित श्रृंखलेचे अनुकरण आहे.
३) विकास ही व्यक्तीगत प्रक्रिया आहे.
४) विकास विशेषाकडून सामान्याकडे होतो.

१५. अध्ययनाला प्रभावित करणारा व्यक्तीगत घटक आहे ....
१) संचाराचे साधन
२) समवयस्कांचा समूह
३) अध्यापक/शिक्षक
४) परिपक्वता आणि वयोमान

१६. .... हा प्रश्नोत्तराचा मुख्य उद्देश आहे.
१) परीक्षेत अधिकाधिक गुण मिळविणे
२) विद्यार्थ्यांची जिज्ञासा वाढविणे
३) विद्यार्थ्यांची श्रवणक्षमता वाढविणे
४) विद्यार्थ्यांचे अज्ञान उघडे करणे

१७. विद्यार्थ्यांच्या सर्वागीण विकासासाठी शिक्षण आवश्यक आहे म्हणून ....
१) विद्यार्थी व शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांच्या कुवतीची व क्षमतेची माहिती मिळविली पाहिजे.
२) विद्यार्थ्यांच्या सर्वागीण विकासासाठी संधी उपलब्ध केल्या पाहिजेत.
३) शिक्षकांनी विद्यार्थ्याबद्दल सहानुभूतीची, मदतीची व प्रोत्साहन देण्याची भूमिका घ्यावी.
४) वरील सर्व

१८. विद्यार्थ्यांस शाबासकी, बक्षीस देणे हे .... होय.
१) प्रबलन कौशल्य
२) स्पष्टीकरण कौशल्य
३) चेतक बदल कौशल्य
४) समारोप कौशल्य

१९. श्वेता रोज कुत्र्याला भाकरी देते या विधानातून .... वर्तनबदलाचा बोध होतो.
१) ज्ञानात्मक
२) भावात्मक
३) गुणात्मक
४) क्रियात्मक

२०. वर्गप्रतिनिधीची निवड करताना कोणता मार्ग योग्य आहे?
१) ओळखीच्या विद्यार्थ्यांची नेमणूक
२) शारीरिक मजबुती
३) लोकशाही पध्दतीने निवडणूक
४) विद्यार्थ्यांचा आर्थिक स्तर

२१. अध्यापकाची प्राथमिक जबाबदारी कोणती?
१) विद्यार्थ्यांना पदवी मिळविण्यास मदत करणे.
२) अद्ययावत माहिती प्रदान करणे
३) विद्यार्थ्यांमध्ये चांगल्या अभ्यास सवयी विकसित करणे
४) विद्यार्थ्यांचे मुल्यमापन करणे

२२. थोर व्यक्तींचे स्मृतिदिन साजरे करणे, सण—समारंभ साजरे करणे, कला गुणांचा विष्कार या बाबी .... अंतर्गत मोडतात.
१) शालेय कार्यक्रम
२) सहशालेय कार्यक्रम
३) अभ्यासविषयक कार्यक्रम
४) यापैकी नाही.

२३. विद्यार्थ्यांना स्वयंअध्ययनासाठी प्रेरित केले पाहिजे. विद्यार्थ्यांना स्वयंअध्ययनाची संधी उपलब्ध करुन देण्यासाठी खालीलपैकी कोणता मार्ग वापरता येईल?
१) प्रत्येक विद्यार्थ्याला पाठयपुस्तके मिळवून देणे
२) व्याख्यानात विविध संदर्भ ग्रंथाचा उल्लेख करणे
३) विषय क्षेत्रातील तज्ञांची व्याख्याने ऐकण्याची संधी देणे
४) वर्गातील चर्चासत्रात निबंध वाचनाची संधी देणे.

२४. शाळेतील वर्गाच्या खोल्या कश असाव्यात?
अ) मोठया आकाराच्या
ब) लहान आकाराच्या
क) वर्गात भरपूर सूर्यप्रकाश यावा व हवा खेळती असावी.
ड) सूर्यप्रकाश नसला तरी चालेल पण टयुबलाईटची व्यवस्था असावी
इ) वर्गात स्वच्छता असावी
१) अ, क व इ
२) अ, ब, क व इ
३) ब व इ
४) वरील सर्व

www.spandancareers.org

२५. सध्या आंतरशाखीय अध्ययन–अध्यापनास महत्व येत आहे कारण.............

१) काही शाखांकडे विद्यार्थ्यांचा ओढा कमी झाल्यामुळे त्या शाखेतील शिक्षकांना इतर शाखात सामावून घेणे जरुरी आहे.

२) प्रत्येक विद्याशाखा या ना त्या प्रकारे एकमेकांशी संबंधित असते व त्यांचे ज्ञान परस्परास पुरक असते असे निदर्शनास येत आहे

३) प्रत्येक विद्याशाखेचा दुसऱ्या विद्याशाखेशी कसलाही संबंध नसतो व त्यांचे ज्ञान परस्परपुरक नसते.

४) वरील सर्व

---

२६. .... हे शिक्षणप्रक्रियेचे अनुक्रमे पहिले, दुसरे व तिसरे अंग आहे.

१) बालक, शिक्षक, पालक
३) पालक, शिक्षक, अभ्यासक्रम
३) शिक्षक, पाठयपुस्तक, बालक
४) बालक, शिक्षक, अभ्यासक्रम

---

२७. हा गुण शिक्षकांसाठी अत्यावश्यक नाही?

१) समायोजनशीलता
२) अनुशासनप्रियता
३) नेतृत्व क्षमता
४) आर्थिक सुस्थिती

---

२८. खालीलपैकी कोणते विधान तुम्हाला योग्य वाटते?

१) माझ्या क्षमतेबद्दल मला पूर्ण आत्मविश्वास व श्रध्दा आहे.

२) माझी क्षमता कशी आहे याचा निर्णय माझ्यापेक्षा इतरांनी घेणे अधिक योग्य राहील.

३) माझ्या क्षमतेबद्दल या क्षणी मी कुठलेही मत व्यक्त करु शकत नाही.

४) योग्य परिस्थितीत मला माझ्या क्षमतेचा योग्य वापर करता येईल.

---

२९. एखाद्या पाठाचे अध्ययन संपल्यानंतर शिक्षकाने................

१) लगेच दुसऱ्या पाठाच्या अध्यापनास सुरुवात करावी

२) विद्यार्थ्यांना पाठाचे वाचन करण्यास सांगावे

३) पाठातील मुख्य मुद्दे / आशय थोडक्यात सांगावा.

४) पाठावर आधारित गृहपाठ द्यावा व दुसऱ्या दिवशी आपण्यास विद्यार्थ्यांना सांगावे

---

३०. विद्यार्थ्यी कोणत्या शिक्षकास अधिक पसंत करतात?

१) कधीही न रागावणाऱ्या
२) वेळेबद्दल अतिजागृत असणाऱ्या
२) विद्यार्थ्यांना हसवणाऱ्या
४) विद्यार्थ्यांच्या समस्या सोडवणाऱ्या

मराठी

पुढील उतारा (परिच्छेद) वाचून प्रश्न क्रमांक ३१ ते ३५ चे उत्तरे लिहा.

गोखले आणि गांधी या दोघांत एक प्रकारचे अद्वैत असूनही त्यांच्या स्वभावात भिन्नता होती. गोखले घटनावादी होते. गांधीजी असहकारवादी व सत्याग्रही होते. गोखले कायद्याची चौकट सोडत नव्हते. गांधीजी प्रसंगी ती मोडत होते. महात्माजी पाश्चिमात्य संस्कृती, विज्ञान आणि शिक्षणपध्दती यांचा पुरस्कार करु शकत नव्हते. गोखले हे आधुनिकतेचे पुरस्कर्ते व पश्चिमेकडच्या ग्राह्य गोष्टींचा आनंदाने अंगीकार करणारे होते. रानडयांप्रमाणे गोखल्यांनाही भारताचा इंग्रजांशी आलेला संबंध हा दैवयोग वाटत होता. गांधीना या योगायोगात देशाचे दुदैव दडलेले दिसले. गांधीजी इंग्रजाना हद्दपार करु इच्छित होते. गोखले त्यांच्या सहयोगकक्षेत राहू इच्छित होते. दोघांनाही आपापले वेगळेपण होते, आगळेपण होते. तरीही त्यांच्यात गुरु–शिष्याचे नाते होते. नामदार गोखले हे एक विचारवंत होते. त्यांची सत्यनिष्ठा व तत्वनिष्ठा पाहून महात्माजी त्यांच्याकडे आकर्षित झाले.

३१. 'अंगीकार करणे' म्हणजे

१) प्रतिकार करणे
२) स्वीकार करणे
३) विरोध करणे
४) त्याग करणे

---

३२. म. गांधीना गोखले यांच्या कोणत्या गुणांचे आकर्षण वाटते?

१) आधुनिकतेचा पुरस्कार
२) ज्ञान व विज्ञान यांची उपासना
३) सत्यनिष्ठा व तत्वनिष्ठा
४) राष्ट्रप्रेम व कर्तव्यनिष्ठा

---

३३. गोखले घटनावादी होते म्हणजे –

१) कायद्याचा मान राखणारे होते
२) प्रसंगावधानी होते
३) वास्तववादी होते
४) असहकारवादी होते

---

www.spandancareers.org

३४. गोखले, गांधी यांच्या व्यक्तिरिक्त कोणत्या महान व्यक्तीचा उताऱ्यामध्ये उल्लेख आहे?
१) नामदार २) महात्माजी ३) रानडे ४) फुले

३५. स्वभावभिन्नता असूनही गोखले–गांधी यांच्यामध्ये कशाप्रकारचे नाते होते?
१) मित्रत्वाचे २) मतभेदांचे ३) गुरु–शिष्याचे ४) असकहाराचे

३६. अशुध्द शब्दाचा क्रमांक लिहा.
१) शारीरिक २) पीकपाणी ३) सामुदायिक ४) संयुक्तीक

३७. 'सन्मती' हा शब्द ज्या संधी नियमानुसार बनला आहे त्याच नियमानुसार खालीलपैकी कोणता शब्द तयार झाला आहे.
१) मन्वंतर २) वाडनिश्चय ३) एकोन ४) भान्वीश्वर

३८. दिलेल्या शब्दाचा विरुध्दार्थी शब्दाचा पर्याय क्रमांक लिहा. – कवी
१) कवित्री २) कवयत्री ३) कवयित्री ४) कवियत्री

३९. दिलेल्या शब्दाचा समानार्थी शब्दाचा पर्याय क्रमांक लिहा. – घर
१) गेह २) गृह ३) प्रसाद ४) तीनही पर्याय बरोबर

४०. चुकीची जोडी शोधा –
१) ज्ञानेश्वर – ओवी
२) रामदास – दासबोध
३) व्यास – महाभारत
४) वाल्मीक – रामायण

४१. 'आरती प्रभू' हे कोणाचे टोपणनाव आहे.
१) चिं. त्र्यं. खानोलकर
२) चिं. वि. जोशी
३) य. गो. जोशी
४) कुसुमावती देशपांडे

४२. अ किंवा आ यांच्यापुढे ओ किंवा औ आल्यास त्या दोहोंऐवजी औ येतो. या नियमानुसार खालीलपैकी कोणता शब्द आला आहे?
१) वृक्षौदार्य २) एकैक ३) चंद्रोदय ४) कौरव

४३. खालील वाक्यांतील भावे प्रयोगाचे वाक्य ओळखून त्याचा क्रमांक लिहा.
१) कुत्र्याकडून ससा मारला गेला
२) सर्वांना पुस्तके वाटली गेली.
३) त्याने आता देवळात जावे
४) मी आता गोष्ट सांगणार आहे

४४. खालील सजातीय स्वरांच्या जोडीचा क्रमांक चौकटीत लिहा.
१) अ – इ २) ओ – उ ३) उ – ए ४) इ – ई

४५. खालीलपैकी निश्चितपणे अनेकवचनी शब्द कोणता?
१) जाते २) खेडे ३) मडके ४) देवळे

४६. अध्यापनातील मुद्द्यांची सूसूत्र मांडणी म्हणजे अध्यापन होय हे कोणाचे मत आहे?
१) हार्बार्ट स्पेन्सर २) लॉर्ड मिंटो ४) रोनाल्ड ४) रेमण्ट

४७. योग्य जोडया लावा.

अ स्तंभ	ब स्तंभ
१) चिंतनपर निबंध	अ) लेखनाचा विशिष्ट पिंड
२) कथा लेखन	ब) नैदानिक कसोटया
३) शैली	क) मातृभाषा
४) लेखनाचे मूल्यमापन	ड) घटनेचे वर्णन
५)	इ) विचारास प्राधान्य

१)	इ	ड	अ	ब
२)	इ	अ	ड	क
३)	इ	ड	क	ब
४)	इ	ड	अ	क

www.spandancareers.org

४८. संस्कृतमध्ये नाटकास कोणत्या नावाने ओळखले जाते ?
१) दृष्यकाव्य २) महाकाव्य ३) विडंबन काव्य ४) खंडकाव्य

४९. माधव ज्यूलिंयन यांच्या खंडकाव्याचे नाव कोणते आहे?
१) झेंडूची फुले २) विरहतरंग ३) वीर – धवल ४) यमुना पर्यटन

५०. NCERT नवी दिल्ली यांनी राष्ट्रीय स्तरावर सर्वांसाठी एकच प्रकारचा अभ्यासक्रम केव्हा तयार केला?
१) इ. स. १९८८ २) इ. स. १९८६ ३) इ. स. १९९२ ४) इ. स. १९९०

५१. चुकीची जोडी शोधा.
१) ज्ञानेश्वर – ओवी २) रामदास – दासबोध ३) व्यास – महाभारत ४) वाल्मीक – रामायण

५२. 'तो मुलगा खेळत आहे' – या वाक्याचा काळ ओळखा.
१) अपूर्ण भूतकाळ २) अपूर्ण भविष्यकाळ ३) पूर्ण वर्तमानकाळ ४) अपूर्ण वर्तमानकाळ

५३. 'जगी सर्व सुखी असा कोण आहे? – या वाक्यातील काळे कोणता ते सांगा?
१) वर्तमान २) भूत ३) भविष्य ४) अपूर्ण भूतकाळ

५४. 'बालमित्र' या सामासिक शब्दाचा विग्रह पुढीलप्रमाणे करतात.
१) लहान असलेला मित्र
२) बालपणापासून असलेला मित्र
३) बाल आहे मित्र असा जो
४) बाल आणि मित्र

५५. 'आमरण' – या शब्दाचा समास कोणता ते लिहा.
१) द्वंद्व समास २) अव्ययीभाव समास ३) तत्पुरूष समास ४) द्विगू

५६. खालीलपैकी भावे प्रयोगाचे वाक्य कोणते?
१) गुरूजींनी मुलास शिकवले.
२) पोपट पेरू खातो
३) गाईने चारा खाल्ला
४) बाबांनी नवा चष्मा आणला.

५७. खालीलपैकी कर्तरी प्रयोगाचे वाक्य ओळखा.
१) तिने मैत्रिणीला बोलावले
२) सीमा गाय बांधते
३) पाहुण्यांनी ध्वज फडकवला
४) माधवीने बांगडया घातल्या

५८. 'मी तेथे पोहोचलो पण आपली भेट झाली नाही' – या वाक्याचा प्रकार ओळखा.
१) संयुक्त वाक्य २) मिश्र वाक्य ३) केवल वाक्य ४) कठीण वाक्य

५९. 'पाऊस आला म्हणजे आपल्याला पेरणी करता येईल' – या वाक्याचा प्रकार कोणता?
१) मिश्र वाक्य २) संयुक्त वाक्य ३) केवळ वाक्य ४) भविष्य वाक्य

६०. 'ज्येष्ठ नागरिकांचा आदर करा' – नकारार्थी वाक्य बनवा.
१) ज्येष्ठ नागरिकांचा मान राखा
२) ज्येष्ठ नागरिकांचा अपमान करू नका.
३) ज्येष्ठ नागरिकांना आदराने वागवा
४) ज्येष्ठ नागरिकांचा अनादर करू नका

English

Everybody who knew young Divid Hartman thought he was riding for a fall. Even his own family realized that the time to call a halt to Deve's impossible plan was that September night in 1968, the night before he first went off to college. The four Hartmans were lingering at the dinner table in their Havertown, (U.S.A.), home when Divid, who was blind, broached an old subject with a new intensity. "Father," he said "tell me honestly. Do you think I can ever be a doctor?"

www.spandancareers.org

Fred Hartman, a bank officer and a very practical man, stalled before replying. It was one thing not to pamper Dave, quite another to let him go on building up for a tragic let-down. What medical college would accept a blind student? The time had come to set David straight. But, wondered the father, how could he give a flat no to a boy like Dave ? How could he clamp a ceiling on his dreams? and so, Fred Hartman finally said "A doctor son? Well, you' II never know unless you try will you?"

Both he and David grinned. For this was the same response he had always made to David's "Can I do" queries – even since the boy, born with defective lenses, had gone completely blind at the age of eight. "Dad", Dave had asked at the age of ten. "Can I play baseball?"

61. David Hartman became blind

1) in 1968 | 2) when he was eight year old
3) at the age of ten. | 4) in the month on September

62. Dave's impossible dreams was –

1) to be a doctor | 2) to be a bank officer
3) to ride a horse | 4) to be a college student

63. How many members were there in Dave's family?

1) two | 2) three | 3) four | 4) six

64. The words 'clamp a ceiling on his dreams' mean.

1) to fulfil his dreams | 2) to bring his dreams into reality
3) to support dreams. | 4) to suppress his dreams forever

65. Which of the following is a true statement?

1) Dave became blind as he was born with defective lenses
2) Fred Hartman never encouraged David
3) Fred Hartman's dream was to be a doctor
4) Fred could say a flat no to David

66. Choose the correct plural form of the following word-

roof = ……………………………….

1) Roofes | 2) Rooves | 3) Roofies | 4) Roofs

67. What is the correct meaning of the phrase 'The boy's pen'

1) The pen to the boy | 2) The pen to boy
3) The pen of a boy | 4) The pen from a boy

68. Choose the correct alternative for the following situation.

You want to wish your friend on his birth-day what will you say ?

1) Good bye | 2) See you again | 3) Happy Diwali | 4) Happy Birthday to you

69. Choose the correct past form of the following word. to sleep = ………………….

1) Sleepy | 2) Slept | 3) Sleeping | 4) Sleeped

70. You want a story-book from your friend. How will you ask for it. Choose the correct alternative.

1) Will you borrow me your story book? | 2) Give me your story-book
3) I want your story book | 4) Is it your story book ?

www.spandancareers.org

71. Curriculum is an educational programme which does not state.

1) the educational pupose of a programme.

2) the number of lessons to be taught in a term.

3) the mean of evaluating whether the educational objectives have been achieved or not.

4) the content (material etc.), teaching strategies and learning experiences which will be necessary to achieve this purpose

---

72. Learners involved in individual activities, pair work, group work and whole class work because these

1) enable the already over worked teacher to preserve her energy therby becoming more effective

2) afford the learners opportunities to use the language in a focused manner for real life interaction

3) provide the learners enough opportunities to relax in a language classroom

4) have the sole aim of introducing variety in a language classroom

---

73. In the writing process, 'translating' means to

1) the rendering of one language text to another

2) use the right words and sentences to express your thoughts

3) review a written text or comparing two or more versions of the text

4) re-formulate based on feedback form other readers

---

74. Continuous and Comprehensive Evaluation should be adopted by all school because

1) it affords teachers opportunities to test learners frequently

2) it is the latest development in the field of education

3) traditional pen-paper tests do not assess and enhance all the attributes and abilities of learners

4) it frees the learners from studies and hard work.

---

75. Strut, stride and trudge are words that describe a manner of

1) galloping 2) running 3) riding 4) walking

---

76. You will not disturb me after this

1) Simple future tense 2) Futue perfect

2) Future Progressive 4) Future perfect progressive

---

77. He remembered the day he first………. to school.

1) had gone 2) has gone 3) went 4) was going

---

78. The doctor had left three different medicines for him (Changes the Voice)

1) Three different medicines has being left for him by the doctor.

2) Three different medicines had been left for him by the doctor

3) Three different medicines had be left for him by the doctor

4) Three different medicines had been leaving for him by the doctor.

---

79. Have you any complaint …………….. him ? (Fill in the blank with suitable prepositions)

1) against 2) for 3) of 4) in

---

80. ……………. Kanchanjunga is one of most beautiful peaks in the Himalayan rangle.

1) A 2) The 3) AN 4) no article

---

www.spandancareers.org

81. Akbar said to her. "Don't eat anything for a day" (Choose the correct 'Indirect Speech')

1) Akbar told her that she didn't eat anything for a day

2) Akbar told her to not eat anything for a day

3) Akbar told her not to eat anything for a day

4) Akbar told to he not eat anything for a day

---

82. Anil was the best person I have ever met. (Choose the correct form of 'Degree')

1) No other person I have ever met was as better as Anil

2) No other person I have ever met was as best as Anil

3) Anil was as good as the person I have ever met.

4) No other person I have ever met was as good as Anil

---

83. The weather will improve. We shall go for a picnic. (Make it complex)

1) If the weather will improve, we shall go for picnic

2) When the weather will improve, we shall go for a picnic

3) The weather will improve and we shall go for a picnic

4) With the weather improved, we shall go for a picnic

---

84. Do't think mercy of yourself but of those who are around you (Make it simple)

1) Instead thinking merly of yourself, think of those around you

2) Instead of thinking merly of yourself, think of those around you.

3) Though instead of thinking merly of yourself, think of those around you

4) Although thinking merly of youself, think of those around you.

---

85. Choose the correct sentence from the following alternatives.

1) The stars donot hold our destiny, don't they?

2) The stars donot hold our destiny, do the stars?

3) The stars donot hold our destiny, do they?

4) The stars donot hold our destiny, do these?

---

86. He can use pitcher to draw water. (Choose the correct alternative)

1) He will able to use pitcher to draw water.

2) He was able to use pitcher to draw water

3) He is used to use pitcher to draw water.

4) He is able to use pitcher to draw water.

---

87. You should develop hunger and courage to pursue your goal

'Should' indicate

1) Suggestion 2) Obligation 3) Certainity 4) Habitual action in past

---

88. Malign (Choose the Closest synonyms)

1) accuse 2) praise 3) chide 4) approach

---

89. Choose the Correct Opposite Word for "judicious"

1) wise 2) unjust 3) unlawful 4) corrupt

---

90. Micro-teaching is a technique used by teacher educators when trainees

1) watch a live demonstration 2) watch an audio-visual presentation

3) received individualized, programmed instruction

4) use the simulation technique to develop their skills.

---

www.spandancareers.org

गणित

९१. एका रकमेची दसादशे $10\frac{1}{2}$ दराने 4 वर्षाची रास 3,550 रू. आहे, तर प्रत्यक्ष मुद्दल किती ?
१) 2,400 रू. २) 2,800 रू. ३) 2,500 रू. ४) 3,000 रू.

९२. पुढील सारणीचे निरीक्षण करून चलनाचा प्रकार ओळखा आणि रिकाम्या जागी कोणती संख्या येईल ते सांगा.

X	12	30	9
Y	4	10	…

१) 3 २) 1/3 ३) 27 ४) 1/27

९३. एका वस्तूवर आधी 8% सूट देऊन आलेल्या रकमेवर पुन्हा 10% सूट दिली, तर एकूण सूट किती टक्के असेल?
१) 18% २) 9.2% ३) 9.8% ४) 17.2%

९४. शेकडा 2.5 म्हणजे ....
१) 1 : 4 २) 4 : 1 ३) 1 : 40 ४) 40 : 1

९५. एका समभुज चौकोनाचे कर्ण 24 सेंमी व 32 सेंमी आहेत, तर त्याची परिमिती किती ?
१) 20 सेंमी २) 72 सेंमी ३) 96 सेंमी ४) 80 सेंमी

९६. खालीलपैकी किती विधाने सत्य आहेत?
अ) चौरस हा आयत असतो
ब) आयत हा समांतरभुज चौकोन असतो
क) समभुज चौकोन हा समांतरभुज चौकोन असतो
ड) चौरस हा समांतरभुज चौकोन असतो
इ) चौरस हा समलंब चौकोन असतो.
१) 5 २) 3 ३) 4 ४) 2

९७. 'अ' हा 'ब' च्या दुप्पट वेगाने काम करतो. 'क' च्या कामाचा वेग हा 'अ' आणि 'ब' यांच्या एकत्रित कामाच्या वेगाइतका आहे. 'अ' एकटा ते काम 12 दिवसांत पूर्ण करू शकत असेल, तर ते काम 'अ', 'ब' आणि 'क' एकत्रितपणे किती दिवसात पूर्ण करतील ?
१) 4 २) 4 ३) 12 ४) 16

९८. जर X = 7 व Y = 8, तर – 14 X – 5Y = ?
१) 12 २) -3 ३) 3 ४) -12

९९. एका कोनाच्या कोटीकोनाचे त्याच्या पूरक कोनाशी गुणोत्तर १ रू १० आहे. तर त्या मूळ कोनाचे त्याच्या पूरककोनाशी गुणोत्तर किती येईल?
१) 4 : 5 २) 1 : 8 ३) 8 : 1 ४) 5 : 4

१००. $\Delta ABC \cong \Delta DCB$ असल्यास खालीलपैकी असत्य विधान कोणते ?
अ) रेख $BD \cong$ रेख CA
ब) रेख $AD \cong$ रेख CD
क) $< BDC \cong < BAC$
ड) $< DCB \cong < BAC$
१) अ २) ब ३) क ४) ड

१०१. एका चौरसाचे क्षेत्रफळ $(m^2 + 16m + 6$ (4) चौ. सेंमी आहे. तर त्या चौरसाची परिमिती किती?
१) (4m + 16) सेंमी
२) (4m + 6 (4) सेंमी
३) (4m + 3 (2) सेंमी
४) (4m + 48) सेंमी

१०२. गणित अभ्यासक्रमाची मांडणी कशावर आधारित असावी असे गणित तज्ज्ञाचे मत आहे ?
१) कृती तत्वे आणि प्रत्यक्ष उपयोगिता
२) अवघडपणा
३) मानसशास्त्रीय बैठक आणि तात्विक क्रम
४) यापैकी सर्व

१०३. $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$ या सूत्राचे पृथक्करण करण्यासाठी कोणत्या शैक्षणिक पध्दतीचा वर्गामध्ये अवलंब करण्यात येतो?
१) काल्पनिक पध्दती २) अनुमान पध्दती ३) समस्या व उत्तर पध्दती ४) वैयक्तिक पध्दती

१०४. गुणांची (मार्कांची) किंवा निकालाची पुनर्तपासणी करणे ही कोणती कृती दर्शविते?
१) ज्ञान २) कौशल्य ३) उपयोगिता ४) अंदाज

१०५. दोन विद्यार्थी आपापसात भांडत आहेत, अशा प्रसंगी शिक्षकाची भूमिका कोणती असावी?
१) दोघांनीही यापुढे चांगले वागावे असे सांगतील
२) शिक्षक दोघांनाही शिक्षा करतील
३) दोघांनाही शाळेतून काढून टाकतील
४)या संबंधीचा अहवाल शिक्षक प्राचार्यांना देतील

१०६. 12345 + 1234 + 123 + 12 + 1 = ?
१) 13715 २) 14715 ३) 12715 ४) 33715

१०७. 245 ते 543 मध्ये एकूण किती समसंख्या आहेत?
१) 50 २) 57 ३) 149 ४) 99

www.spandancareers.org

१०८. चार संख्यांचे, दोन गट पाडले असता (प्रत्येक गटात २ संख्या) त्या दोन गटांच्या सरासऱ्यांची सरासरी २ येते, तर त्या चार संख्यांची बेरीज किती ?

१) 8 २) 12 ३) 16 ४) 4

१०९. 16 संख्यांची सरासरी 19 आहे. प्रत्येक संख्येस 2 ने भागून तयार झालेल्या नवीन संख्यांची सरासरी काढा.

१) 8.0 २) 8.5 ३) 19/(2 × 16) ४) 9.5

११०. एका फलंदाजाने 13 व्या डावात 52 धावा काढल्या. त्यामुळे त्याची सरासरी 2 धावांनी कमी झाली, तर 13 व्या डावांनतर त्याची सरासरी किती?

१) 50 २) 52 ३) 76 ४) 78

१११. तीन क्रमवार सम संख्यांची सरासरी १२ आहे. तर सर्वात लहान व सर्वात मोठया संख्यांची सरासरी किती?

१) 10 २) 12 ३) 14 ४) 13

११२. सहा संख्यांची सरासरी 30 आहे तर प्रत्येक संख्येस 3 ने भागून 5 मिळवल्यास नवीन संख्यांची सरासरी किती ?

१) 5 २) 10 ३) 15 ४) 40

११३. रमेश एका तासात 25, अशोक दोन तासात 35 व संदीप दोन तासात 59 वस्तू करतात. तर एका व्यक्तीचे दर ताशी सरासरी उत्पादन किती?

१) 24 २) 28 ३) 25 ४) 26

११४. पेनच्या बॉक्साची किंमत व पेन्सिलच्या बॉक्सची किंमत यांचे गुणोत्तर 5 : 1 आहे. दोघांच्या किंमत 5 रू. ने वाढवल्यास त्यांचे गुणोत्तर 4 : 1 असे होते. तर त्यांच्या नवीन किमती काय आहेत ?

१) 40 रू., 10 रू. २) 80 रू., 20 रू ३) 60 रू., 15 रू. ४) 75 रू., 15 रू.

११५. दोन वर्तुळांच्या त्रिज्या 2 : 5 हया गुणोत्तरात असून मोठया वर्तुळाची त्रिज्या 10 सें.मी. आहे तर लहान वर्तुळाचे क्षेत्रफळ किती?

१) 12π 2) 16π ३) 25π ४) 36π

११६. 20 सेकंद व 3 मिनिटे हयांचे गुणोत्तर किती?

१) 1 : 3 २) 1 : 6 ३) 1 : 9 ४) 1 : 12

११७. कपिल व रावसाहेब यांच्या वयाचे गुणोत्तर 4 : 1 आहे. दोघांच्या वयाची बेरीज 60 आहे तर कपिलचे आजचे वय किती ?

१) 84 २) 48 ३) 28 ४) 82

११८. अ व ब हयांच्या वयांचे गुणोत्तर 2 : 3 आणि ब व क यांच्या वयाचे गुणोत्तर 5 : 8 आहे तर अ व क यांच्या वयाचे गुणोत्तर किती?

१) 2 : 8 २) 4 : 5 ३) 10 : 5 ४) 5 : 12

११९. तीन अंकी सर्वात मोठी विषम आणि सर्वात लहान सम संख्येतील फरक किती ?

१) 999 २) 99 ३) 899 ४) 199

१२०. ज्या संख्येचे 20% 30 आहे, अशी संख्या कोणती ?

१) 600 २) 300 ३) 150 ४) 100

परिसर अभ्यास

१२१. पाठ योजनेत शिक्षणाचा उद्देश असला पाहिजे.............

१) व्यक्तीनिष्ठ २) अस्पष्ट ३) स्पष्ट व वस्तुनिष्ठ ४) अनिश्चीत

१२२. जन्मजात विभीन्नतेचे कारण आहे ....

१) वातावरण २) आरोग्य ३) अनुवांशिकता ४) प्रजाती

१२३. कोणत्या प्रकारच्या विकासाने बालक समाजानुरूप बनेत?

१) संवेगात्मक विकास २) सामाजिक विकास ३) शारीरिक विकास ४) यापैकी नाही

१२४. किण्डरगार्टन पध्दतीत शिक्षकाचे स्थान आहे....

१) माळयाचे २) नियंत्रकाचे ३) परोपकाराचे ४) पथ प्रदर्शकाचे

१२५. शिक्षणाची पहिली पायरी आहे........

१) पूर्वनियोजन २) पाठयक्रम निश्चीती ३) विद्यार्थी पार्श्वभूमी ४) बालसभा

१२६. 'प्लेग' या रोगाचा प्रसार कोणामार्फत होतो?

१) डास २) ढेकूण ३) मत्कुण ४) उंदीर

१२७. 'ऑक्सिजन' वायूचा शोध कोणी लावला?

१) हेन्री कॅव्हेडीश २) जे. जे. थॉमसन ३) एडिसन ४) जोसेफ प्रिस्टले

१२८. अणूसिदधंताची कल्पना कोणी मांडली?

१) एडवर्ड जेन्नर २) बेक्वेरेल ३) जॉन डाल्टन ४) न्यूटन

१२९. रक्तगटाचा शोध कोण लावला ?

१) रॉबर्ट कुक २) कार्ल लॅडस्टायनर ३) एडिसन ४) फॅरेडे

१३०. तंबाखूमध्ये असणारा विषारी घटक.......

१) कॅनिन २) निकोटीन ३) टॅनिन ४) पर्याय १ व २

१३१. महाराष्ट्रातील सर्वाधिक पावसाचे ठिकाण........

१) पाचगणी २) लोणावळा ३) अंबोली ४) महाबळेश्वर

१३२. राज्यात .... जिल्हयात चुनखडीच्या खाणी मोठया प्रमाणावर आढळतात.

१) चंद्रपूर २) नागपूर ३) रत्नागिरी ४) यवतमाळ

१३३. 'महाबळेश्वर' हे थंड हवेचे ठिकाण खालीलपैकी कोणत्या जिल्यात आहे ?

१) पुणे २) रायगड ३) सातारा ४) रत्नागिरी

१३४. 'माथेरान' हे थंड हवेचे ठिकाण खालीलपैकी कोणत्या जिल्हयात आहे?

१) रायगड २) रत्नागिरी ३) पुणे ४) औरंगाबाद

१३५. मत्स्योत्पादनात महाराष्ट्राचा देशातील क्रमांक.......

१) पहिला २) दुसरा ३) तिसरा ४) चौथा

१३६. सौराष्ट्रातील दूध उत्पादनासाठी कोणत्या गायीची जात प्रसिध्द आहे?

१) देवनी २) कपिला ३) साहिवाल ४) गीर

१३७. भारतातील रेशीम उत्पादनात प्रथम क्रमांकाचे राज्य कोणते?

१) कर्नाटक २) तमिळनाडू ३) महाराष्ट ४) उत्तर प्रदेश

१३८. जगात दगडी कोळसा उत्पादनात भारताचा कोणता क्रमांक लागतो ?

१) पहिला २) दुसरा ३) तिसरा ४) चौथा

१३९. भारतात नैसर्गिक वायू व खनिजतेलाचे सर्वाधिक उत्पादन कोणत्या ठिकाणी होते ?

१) मुंबई हाय २) दिग्बोई ३) कोयाली ४) नाझिरा

१४०. पश्चिम घाट व पूर्व घाट कोणत्या पर्वतात एकत्र येतात ?

१) निलगिरी २) अन्नामलाई ३) पलनी ४) सातपुडा

१४१. रायगड किल्ल्याचे मुळचे नाव कोणते होते?

१) मुरूंबदेव २) भोरप्या ३) तोरणा ४) प्रतापगड

१४२. आदीलशाहीचा कारभार कोण पाहत होते?

१) अफझलखान २) फाजलखान ३) बेगम ४) बडी साहेबा

१४३. अफझलखान कोणत्या भागाचा सुभेदार होता?

१) विजापूर २) गोवळकोंडा ३) वाई ४) जावळी

१४४. अफझलखान चालून येत आहे ही बातमी शिवरायांना कोठे कळली ?

१) प्रतापगड २) रायगड ३) राजगड ४) कोंढाणा

१४५. अफझलखानाचा हत्यारबंद शिपाई कोण होता?

१) कृष्णाजी भास्कर २) सय्यद बंडा ३) जीवा महाल ४) फाजलखान

१४६. एकाच जमीनीवर काही वर्षे पीक घेतल्यामुळे.......

१) सुपीकता वाढते २) सुपीकता कमी होते ३) जमीन कसदार बनेत ४) यापैकी नाही

१४७. भटकंती करणारा माणूस अखेर कोठे स्थिर झाला?

१) डोंगरमाथ्यांवर २) गुहांमध्ये ३) नदीकाठी ४) वणव्याजवळ

१४८. माणूस तराफ्याचा वापर कशासाठी करत असे?

१) जळाऊ लाकूड म्हणून २) जमीनीवरील वाहतुकीसाठी

३) पाण्यातील वाहतुकीसाठी ४) मासे पकडण्यासाठी

१४९. आजी–आजोबांविषयी आपण .... बाळगला पाहिजे.

१) आदर २) अनादर ३) अभिमान ४) स्वाभीमान

१५०. शिक्षणामुळे .... नागरिक तयार होतो.

१) प्रेमळ २) कामसू ३) आनंदी ४) चांगला

www.spandancareers.org